

چکیده

مقدمه: میانگین ترشح بزاق به عنوان یک عامل تعیین کننده کنترل پوسیدگی می باشد. کاهش بزاق به میزان زیادی پوسیدگی را افزایش می دهد؛ همچنین خشکی دهان یا عبارت دیگر کاهش ترشح بزاق یکی از مشکلات اصلی بیماران دیابتیک، بیمارانی که داروهای خاصی را مصرف می کنند و بخصوص بیمارانی که تحت پرتودرمانی ناحیه سر و گردن قرار می گیرند، می باشد. انواع متفاوتی از ترکیبات دارویی و غیردارویی جهت کاهش این علائم پیشنهاد گردیده اند. لذا با توجه به این که تاکنون مطالعه ای به بررسی اختلاف خمیر دندان های مختلف بر میزان ترشح بزاق نپرداخته است، هدف در این مطالعه مقایسه تأثیر دو نوع تجاری ایرانی و خارجی خمیر دندان (داروگر و Crest) بر میزان ترشح بزاق در دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان بود.

مواد و روش ها: این مطالعه که از نوع کارآزمایی بالینی متقاطع تصادفی شده بود، با تعداد ۳۰ نمونه اجرا شد، که میزان ترشح بزاق، در سه نوبت: ابتدای ورود به مطالعه (قبل از استفاده از خمیر دندان)، روز اول (پس از استفاده از اولین خمیر دندان) و بعد از ۷۲ ساعت دوره washout (پس از استفاده از خمیر دندان دیگر) اندازه گیری شد. اطلاعات پس از جمع آوری توسط نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۱/۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. به منظور مقایسه میانگین ترشح بزاق مربوط به خمیر دندان های داروگر و کرسست از Crossover Analysis استفاده شد. سطح معنی دار در آزمون ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها: در این مطالعه ۲۸ دانشجوی دندانپزشکی شامل ۱۹ دانشجوی پسر (۶۷/۹٪) و ۹ دانشجوی دختر (۳۲/۱٪) مورد بررسی قرار گرفتند. یافته ها حاکی از آن بود که قبل از استفاده از دو خمیر دندان میانگین pH بزاق در دو گروه تفاوت آماری معنی داری نشان نداد. هر چند میانگین ترشح بزاق پس از استفاده از خمیردندان کرسست و داروگر در جلسه اول و دوم نسبت به قبل از استفاده از خمیردندان افزایش نشان داد اما این افزایش از نظر آماری معنی دار نبود. (به ترتیب $P = ۰/۳۹۰$ و $P = ۰/۹۵۷$).

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد، هر چند که با استفاده از خمیر دندان کرسست و داروگر در میانگین ترشح بزاق افزایش مشاهده شد اما این افزایش از نظر آماری معنی دار نبود و میزان ترشح بزاق در کل مطالعه تفاوت معنی داری را نشان نداد.

واژه های کلیدی: خمیر دندان، میزان ترشح، بزاق